

интеграция се разглежда като един от най-важните компоненти на европейския интеграционен процес. Широкомащабните научно-технически програми на ЕС поставят като една от своите главни цели именно стимулирането на международното научно сътрудничество.

Своят принос в развитието на тези процеси нанася и политическата инициатива на отделните държави, изразяваща се в отделяне на ресурси и приемане на специални програми за научно-техническо сътрудничество с други страни. Например по-динамичното развитие на международните научни връзки на Япония, наблюдавано от началото на 90-те години, не на последно място е свързано с измененията в нейната научна политика по посока на по-голямата ѝ интеграция с другите страни в сферата на фундаменталните изследвания.

Икономически фактори. Международното сътрудничество в областта на изследванията върви ръка за ръка с процесите на глобализация на световната икономика и в много отношения се определя от тях. Глобализацията на пазарите на стоки и услуги, превръщането на транснационалните корпорации (ТНК) във важни субекти на световната икономика в съчетание с редица други фактори оказват съществено въздействие върху развитието на международните научно-технически връзки. Бързото развитие през последните години на такива нови форми на сътрудничество като създаването на изследователски подразделения на фирми в чужбина, научното сътрудничество на ТНК със загранични университети, международните междуфирмени съглашения в сферата на научноизследователската и развойната дейност не само стимулират международния технологичен обмен, но и внасят все по-забележителен принос в развитието на международното научно сътрудничество.

Редица области на академичната наука, поддържани от държавата (физика на високите енергии, биотехнологии, космически изследвания и др.), не могат да се развиват без използването на големи изследователски установки (ускорители от различен тип, радиотелескопи и пр.), стойността на които не позволява днес на нито една страна в света да има техния пълен набор. Всичко това стимулира държавата за съвместни инициативи в сферата на науката.

Комуникационни фактори. Развитието на традиционните и появата на нови информационни технологии (преди всичко съвременните компютърни мрежи) откриват нови възможности за научни комуникации, опростяват сътрудничеството и позволяват то да бъде организирано на далечни разстояния. Сега вече новите форми на електронна комуникация оказват забележително въздействие върху контактите на учените с техни чуждестранни колеги.